

ELŐTERJESZTÉS

Déaványa Város Képviselő-testületének 2010. május 27-én tartandó Képviselő-testületi ülésre.

Tárgy: Beszámoló a gyermekvédelmi feladatok ellátásáról 2009. évben.

Tisztelt Képviselő-testület!

2009. évben törvény és jogszabály módosítás történt a jegyzői gyámhatóság hatáskörébe tartozó ügyekben, a módosítás a beszámolóban kiemelten kerül tájékoztatásra.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (GYVT) vannak megállapítva azok a szabályok, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A törvény kiterjed a Magyar Köztársaság területén tartózkodó magyar állampolgárságú, a letelepedési vagy bevándorlási engedéllyel rendelkező, továbbá a magyar hatóságok által menekültként elismert gyermekekre, fiatal felnőltre és szüleire.

Meghatározza a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit.

Déaványa Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Alkotmány 44/A § (2) bekezdésében, a helyi Önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 16. §. (1) bekezdésében, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 18. § (1) bekezdése b) pontjában, a 18. § (2) bekezdésében, a 29. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Önkormányzat által a gyerekek részére nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, a gyermekvédelem helyi rendszeréről megalkotta a 24/2008. (X.31.) számú rendeletét.

Célja, hogy Déaványa Város Önkormányzat közigazgatási területén megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az önkormányzat segítséget nyújt a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, illetve gondoskodik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.

A rendelet hatálya kiterjed Déaványa Város területén tartózkodó gyermekekre, fiatal felnőltre és szüleikre, a rendeletben meghatározottak szerint kell eljárni Déaványa területén tartózkodó nem magyar állampolgárságú gyermek védelmében is, ha az ideiglenes hatályú

elhelyezés vagy más ideiglenes hatósági intézkedés elmulasztása a gyermek veszélyeztetettségével vagy elháríthatatlan kárral járna.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A Képviselő-testület rendeletében foglaltak szerint biztosítja a pénzbeli és természetbeni ellátásokat és a személyes gondoskodást.

Az ellátások megállapítását a Képviselő-testület a Szociális és Egészségügyi Bizottságra ruházza.

A gyermekek védelmét a Képviselő-testület a következő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében biztosítja:

1./ Pénzbeli és természetbeni ellátás:

- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

2./ Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása.

Pénzbeli és természetbeni ellátás - rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

- (1) A Szociális és Egészségügyi Bizottság a gyermeket, a fiatal felnőttet rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, gyermekét egyedülállóként nevelő szülő esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át.
- (2) A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás gyermekenkénti (fiatal felnőttként) egyszeri adható legkisebb összege 1000.- Ft, legnagyobb összege 10000.- Ft. Gyermekenkénti évenkénti együttes összege nem haladhatja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum összegének háromszorosát.
- (3) A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a Szociális és Egészségügyi Bizottság döntése alapján nyújtható pénzbeli és természetbeni juttatás (vásárlási utalvány) formájában.
- (4) Az utalvány a támogatottat az azon feltüntetett értékig
  - a) alapvető élelmiszer, mosó-, tisztítószer,
  - b) gyógyszer,
  - c) tankönyv és tanszer,
  - d) ruhanemű,
  - e) lábbeli,
  - f) tüzelő, valamint
  - g) gyermekintézményi térítési díj kifizetésére jogosítja fel.

- (5) A Szociális és Egészségügyi Bizottság gyermekintézményi (bölcsőde, óvoda, általános iskola, középiskola) étkezési térítési díjkezdvezményt, valamint utazási költségtérítést állapíthat meg annak a gyermeknek vagy fiatal felnőttnek, amelynek ellenértékét bizottsági döntés alapján a számla benyújtását követően az önkormányzat utólag készpénzben térít meg.
- (6) A természetbeni juttatás a Szociális és Egészségügyi Bizottság döntése alapján történhet közvetlenül intézményhez utalással is intézményi számla alapján (étkezési, kollégiumi térítési díj, kifizetésére)

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

2009. évben 592 család részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, összesen 5.776.000,-Ft összegben.

2009. évben az iskolakezdés költségeire 624 fő (gyermek és fiatal felnőtt) részére együtt 3.440.000,-Ft rendkívüli gyermekvédelmi támogatás lett megállapítva.

2009-ban a beiskolázási segélyt csak rászorultság alapján állapított meg a Szociális és Egészségügyi Bizottság. Az elbírálás során igyekezett a bizottság odafigyelni, hogy melyik család milyen támogatást kap az iskolakezdéshez és az Önkormányzat már a segélyezésig milyen mértékben nyújtott segítséget a családnak. A támogatás mértéke az előző évhez viszonyítva nem változott.

Így a beiskolázási segélyek az általános iskola korú gyermekek esetén 3.000,-Ft-tól – 7.000,-Ft-ig, a középiskolás gyermekeknél 5.000,-Ft-tól – 9.000,-Ft-ig, míg az egyetemi és főiskolai hallgatók 6.000,-Ft-tól – 11.000,-Ft-ig terjedtek.

A gyermekek napközbeni ellátása:

- (1) Az önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátása keretében a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését (foglalkoztatását) és étkeztetését szervezi meg azon gyermekek számára, akiknek napközbeni ellátásáról a szüleik, gondozóik munkavégzésük, egészségi állapotuk, vagy egyéb ok miatt nem tudnak gondoskodni.
- (2) A gyermekek napközbeni ellátásának intézményi formái:
- bölcsőde
  - óvoda,
  - iskolai napközi
  - nyári napközi

Napközbeni ellátás - gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok:**Általános Művelődési Központ**

Étkezésben részesülő tanulók száma	Az étkezésből kedvezményben részesülők száma (feltüntetve a kedvezmény mértékét %-ban)				
	100 %-os kedvezmény	50 %-os kedvezmény	Szoc. Eü..Biz. által segélyezett	100 %-ot fizet	összesen
Bölcsődei ellátást igénybevevők száma	7 fő	2 fő	-	13 fő	22 fő
Óvodai napközi otthonos ellátást igénybe vevők száma	114 fő	22 fő	3 fő	80 fő	219 fő
Iskolás napközis ellátást igénybevevő gyermekek	126 fő	67 fő	2 fő	100 fő	295 fő
Iskolás gyermekek közül csak ebédet igénybe vevők száma	21 fő	28 fő	-	36 fő	85 fő
Összesen:	268 fő	119 fő	5 fő	229 fő	621 fő

**Farkas Gyula Szakképző Iskola, Gimnázium, Speciális Szakiskola,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium**

Étkezésben részesülő tanulók száma	Az étkezésből kedvezményben részesülők száma (feltüntetve a kedvezmény mértékét %-ban)				
	100 %-os kedvezmény	50 %-os kedvezmény	Szoc.EüBiz. által segélyes	100 %-ba fizet	összesen
Iskolás gyermekek közül csak ebédet igénybe vevők száma	-	12 fő	-	19 fő	31 fő
Összesen:	-	12 fő	-	19 fő	31 fő

Szügyi Dániel Református Általános Iskola

Étkezésben részesülő tanulók száma	Az étkezésből kedvezményben részesülők száma (feltüntetve a kedvezmény mértékét %-ban)				
	100 %-os kedvezmény	50 %-os kedvezmény	Szoc.Eü.Biz . által segélyes	100 %-ot fizet	összesen
Iskola napközis ellátást igénybevevő gyermek	10 fő	8 fő	-	8 fő	26 fő
Iskolás gyermekek közül csak ebédet igénybe vevők száma	28 fő	4 fő	-	6 fő	38 fő
Összesen:	38 fő	12 fő	-	14 fő	64 fő

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat és hatáskörök ellátásáról szóló 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendeletben foglaltak alapján a jegyző feladat és hatáskörébe tartozik:

- teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele
- ügygondnok, eseti gondnok kirendelése, felmentése, munkadíjának megállapítása,
- a gyámhivatal felkérése alapján gyámsági, gondnoksági ügyekben leltározási feladatok elvégzése,
- dönt a gyermekek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről
- azonnali intézkedést igénylő esetben a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezi,
- közreműködik a megelőlegezett gyermektartás díj, gondozási díj behajtásában,
- gyermekek átmeneti gondozásba vétele.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza, hogy a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, más szervezetek és személyek a törvény alkalmazása során a gyermek mindenekfelett álló érdekét figyelembe véve, járnak el.

Az eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

A gyermek családban történő nevelkedését segítő, ellátást a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani.

A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell.

A gyermek védelme során – nemhez, nemzethez, nemzetiséghez, etnikai csoporthoz való tartozás, lelkiismereti, vallási vagy politikai meggyőződés, származás, vagyoni helyzet,

cselekvőképesség hiánya vagy korlátozottsága miatt, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásba kerülés alapján – tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetés.

Gyermekvédelmi gondoskodás keretében a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható.

A település önkormányzat jegyzője – a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – **védelembe veheti** továbbá

- a.) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút,
- b.) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
- c.) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki, és szükség esetén

- a.) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, illetve a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- b.) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt, vagy szervezetet,
- c.) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- d.) kezdeményezi a háziornosnál – súlyos veszélyeztettség esetén bármely orvosnál – a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- e.) intézkedik – az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- f.) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- g.) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására.

A kirendelt családgondozó a védelembe vételt elrendelő határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a gyermekre, illetve fiatakorúra vonatkozóan egyéni gondozási-nevelési tervet készít egy évre vonatkozóan.

A település önkormányzat jegyzője – kérelemre bármikor, hivatalból legalább évente – felülvizsgálja a védelembe vétel indokoltságát. **A település jegyzője haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha a védelembe vétel már két éve fennáll és a védelembe vétellel a gyermekek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni.**

A védelembe vétel eredménytelensége miatt jegyző az ügyben keletkezett iratokat átteszi a gyámhivatalhoz. A jegyzői döntés alapján a gyámhivatal hivatalból indított eljárás során megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket:

- meghallgatja a gyermeket gondozó szülőt, a különélő szülőt, a gyermek gyámját, szükség szerint más közeli hozzátartozóját, indokolt esetben a gyermeket, illetve a családgondozót, aki a védelembe vétel során a családot gondozza,
- indokolt esetben környezettanulmányt készít,
- megvizsgálja a családbafogadás lehetőségét, az átmeneti nevelésbe vétel elrendelésének indokoltságát, a gyermek elhelyezése, elhelyezésének megváltoztatása, illetve a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti per megindításának szükségességét.
- ha gyámhivatal eljárása során azt állapítja meg, hogy a gyermek veszélyeztetettsége nem teszi szükségessé a hatáskörébe tartozó intézkedések megtételét, az előtte való eljárás megszünteti, egyúttal a keletkezett iratokat átteszi a jegyzőhöz.

2009. évben eredménytelen védelembe vétel miatt a jegyzői gyámhatóság döntés alapján két esetben indított hivatalból eljárást a Városi Gyámhivatal, de mindkét esetben megszüntette az előtte való eljárást, mert nem látta szükségesnek a hatáskörébe tartozó intézkedések megtételét, mivel szociális és anyagi okok miatt volt szükséges a védelembe vétel elrendelése. A védelembe vétel mindkét esetben fennmaradt.

A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.

A védelembe vételi eljárás során megállapítást nyer, hogy a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője – a védelembe vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembe vételének fennállása során- a családi pótlék gyermek után járó összegének legfeljebb 50 %-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása egy év időtartamra rendelhető el.

Ha felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, ennek megvizsgálása érdekében a jegyzői gyámhatóság megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot. A gyermekjóléti szolgálat vizsgálatának eredményéről tájékoztatja a gyámhatóságot és szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

Amennyiben a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása válik szükségessé, akkor a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához pénzfelhasználási tervet kell készíteni.

A védelembe vételi eljárás során, ha családi pótlék meghatározott mértékének természetbeni formában történő megállapítására került sor, akkor a gyermek részére eseti gondnokot kell kirendelni. A kirendelt eseti gondnok folyamatosan gondoskodik a családtámogatási folyószámlára utalt családi pótléknak a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról, különösen ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz - ha szükséges a gyermek részére- tanulóbérlét, és készségfejlesztő eszközök természetbeni biztosításáról. A kirendelt eseti gondnoknak a családi pótlék természetbeni felhasználásáról el kell számolni havonta a gyámhatóság felé.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának indokoltságát szükség szerint, de legalább félévente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat eredményeként dönteni kell a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásáról, mértékének megváltoztatásáról, illetve megszüntetéséről, ha ezen intézkedés fenntartása nem indokolt a továbbiakban.

2009. évben a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása nem került elrendelésre, illetve megállapításra a védelembe vételi eljárások során.

A védelembe vételt meg kell szüntetni, ha

- a.) a gyermek családban történő nevelkedése védelembe vétel nélkül is biztosítható
- b.) a gyermekvédelmi gondoskodás más formájáról döntött a gyámhivatal,
- c.) a fiatalkorú pártfogó felügyeletét rendelték el,
- d.) a fiatalkorú szabadságvesztését vagy javítóintézeti nevelését tölti.

A védelembe vétel a gyermek nagykorúvá válásával szűnik meg

2009. évi gyámhatósági ügyiratok:

Iktatott ügyiratok száma:	34
Ügyiratok összesen (alap és alszámon):	143
Határozatok száma:	29
Ebből védelembe vétel:	10
- védelembe vétel megszüntetése:	9

2009. december 31-én nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma:

Összesen: 26 fő

Védelembe vétel oka:

- környezeti okból	17 fő
- szülőnek felróható magatartási okból	5 fő
- gyermeknek felróható magatartási okból	4 fő

Tisztelt Képviselő-testület!

2009. évben a gyermek családi jogállásának rendezése ügyében 14 db teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat lett felvéve.

A teljes hatályú apai elismerés és feltételei:

A teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot a gyermek születése után vagy azt megelőzően – a fogamzási idő kezdetétől – személyesen lehet megtenni.

Az elismerésről készített jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyekből megállapítható, hogy a férfi a gyermeket teljes hatályú nyilatkozattal a magáénak ismerte el. A gyámhatóság jegyzőkönyvbe foglalja továbbá az anya, a 14. évét betöltött gyermek és a törvényes képviselő hozzájáruló nyilatkozatát, valamint a gyermek családi nevére vonatkozó bejelentést.

Az anyát vagy más törvényes képviselőt, a 14. életévét betöltött gyermeket, illetőleg az apaként megnevezett férfit lehetőleg együtt kell meghallgatni.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. A fogyatékos gyermek számára a sajátos szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

A gyermekek átmeneti gondozása és teljes körű ellátása érdekében megállapodás van érvényben Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás és a Gyermekláncfű Alapítvány – Dévaványa Mátyás u. 1. – között a gyermekek átmeneti gondozása, mint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás biztosítására.

A megállapodás Szeghalom Kistérség Többcélú Társuláshoz tartozó településekre terjed ki. (Bucsa, Ecsegfalva, Dévaványa, Füzesgyarmat, Kertészsziget, Körösladány, Körösújfalú, Szeghalom, Vésztő)

2009. évben nem került sor átmeneti gondozásban vételre a gyámhatóság részéről.

Tisztelt Képviselő-testület!

A 149/1997.(IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 2009. évi módosítása következtében ügygondnok, eseti gondnok kirendelése, felmentése, munkadíjának megállapítása a Városi Gyámhivatal hatáskörébe került át.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekvédelmi munka ellátásában egymást segítő együttműködés van a Szeghalom Kistérségi Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, az oktatási, nevelési intézményekkel és egyéb szervekkel.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a beszámoló megtárgyalására és elfogadására.

Dévaványa, 2010. május 13.

Zsila Ferencné
igazgatási főmunkatárs